

Socialistični odnosi in boj za napredek kmetijstva

(Nadaljevanje s 1. strani)

akcija za napredek kmetijstva v posameznih krajih.

Tako je o amortizaciji kmetijskih strojev govorilo več ljudi. Bili so mnemja, da bi bilo treba priznati ugodnosti amortizacije za vse kmetijske stroje in ne samo za traktorje. Nekateri so menili, da bi bilo treba zadržati končno preskrbeti uporabnejše stroje, ki bodo bolj izkoriščeni ter se enkrat odredi neplanskemu kupovanju najrazličnejših vrst strojev. Predvsem pa so bili enotni v misli, da je treba stroške strojnih odsekov znižati, da bodo kmetom dostopnejši. To pa je mogoče urediti tako, da stroji ne bodo »zrli« denarnih sredstev, ko ne bodo v uporabi. Veliko delegatov pa je govorilo o tem, da je treba kmetijsko tehniko čim bolj približati proizvajalcem, predvsem mladim ljudem, ki do tega čutijo veselje.

Tudi proti birokratskim postopkom se je dvignilo precej glasov. Delegat iz Polzele je vzbudil precej smeha, ko je povedal, da okrajna gradbena komisija razpravlja še vedno o tem, kakšni naj bi bili stebri pri njihovi sušilnici. Dovoljenja za gradnjo še vedno nimajo, sušilnica pa je lani posušila že ves hmelj z njihovega področja. Kritiziral je, da nismo pripravljeni na elementarne nesreče, kot je bil sneg pred dnevi. Vedno ravnimo po toči. Morali bi biti pripravljeni na take primere, pa če se potem uresniči ali ne.

Tudi drugi so se strinjali, da je preveč ozkosti v poslovanju in da administracija v zadrugah zahteva preveč ljudi. Delegati so razpravljali tudi o potrebi razširitve kreditnih odsekov, o tem da je treba povečati napore za uveljavitev nekaterih panog kot je čebelarstvo in podobno. Trgovina tudi ni vedno na tekočem. Prodajalci v kmetijskih trgovinah bi morali bolje poznati artikla, ki jih prodajajo.

Prav je, da so tokrat veliko govorili o mladini. Delegati so ugotavljali, da morajo zadrug aktivno mladih združnikov nuditi več pomoči, skrbeti za potek in razvoj kmetijsko nadaljevalnih šol, raznih tečajev in podobnega. Delegat, ki je predlagal, da bi kmečko mladino čim prej vključili v te šole, in ne šele po 18. letu starosti, je imel v mislih željo, da bi kmečka mladina začela živeti z zemljo in bi raje ostala v kmetijstvu. Delegati so menili, da mora za sodobno kmetijsko proizvodnjo biti proizvajalec primerno razgledan in podkovan. Strinjali so se, da bo v bodoče lahko prevzel posestvo samo tak človek, ki bo kmetijsko panogo doživel v teoretiškem in praktičnem smislu.

Umrl je dr. Juro Hrašovec - najstarejši Celjan

V nedeljo dopoldne je na pragu svoje stoletnice nenadoma preminul dr. Juro Hrašovec, odvetnik v pokoju, velik narodnjak in v takratnem nemškutarskem Celju prvi in najvztrajnejši bорец za slovenski jezik in šolstvo. Ko smo ga komaj pred nekaj meseci obiskali in mu v imenu celjske javnosti želeli, da bi ga prihodnje leto pozdravili kot prvega celjskega stoletnika, še ni kazal nikakršnih znakov, da nam tega veselja ne bi hotel napraviti. Nikoli v življenju ni bil resno bolan, to pot pa častitljiva starost kljub žilavi naturi ni mogla kljubovati težki pljučnici, vendar se je prav za prav še stoje spoprijel s smrtjo. Kdo bi si mislil, da so že davno pred njim legli pod rušo tisti agenti državnega zavarovalnega zavoda, ki so mu pred mnogimi leti odrekli zavarovanje, češ, da zgleda prešibak in da ne bo dolgo živel. Ravno tako je preživel vse svoje sošolce in je pred dvema letoma praznoval osemdesetletnico mature — sam.

Dr. Juro Hrašovec se je rodil 6. julija leta 1858 v Sisku. Gimnazijo je študiral v Celovcu in Solnogradu, pravne študije pa v Grazu in na Dunaju. Kot vseskozi odličen študent je s komaj 23 leti že promoviral za doktorja prava, istočasno pa odslužil tudi vojaščino.

Kot koncipient je dr. Hrašovec 4 leta služboval pri odvetniku dr. Valentinu Zarniku, deželnemu poslancu in slovenskemu pisatelju v Ljubljani. Leta 1886 pa je odprl lastno odvetniško pisarno v Slovenjgradcu. Tu je začel prvič javno delovati v kulturnem in političnem življenju. Ze v prvem letu bivanja v tem kraju ga najdemo med članstvom okrajnega zastopa ter v okrajnem šolskem svetu. Kot zaveden Slovenec je zastavljal vse svoje mlade sile v borbo za uveljavljanje slovenskega jezika. Nešteto neveselčnosti je bilo treba premagovati, saj je bil slovenjegraški srez v tistih časih v narodnem pogledu znan kot eden med najslabšimi. Tudi v Celju, kamor se je leta 1889 za stalno naselil, je bilo vseskozi čuti njegovo napredno delovanje. Polnih 28 let je deloval v okrajnem šolskem svetu za celjsko okoličino. Njegovo prizadevanje je bilo zlasti uspešno v borbi za slovenske šole. Po nešteti in terbenjavah dr. Jura Hrašovec ter po ostrih borbah v državnem zboru je končno Celje zbolevalo vsaj nižje gimnazijske razrede s slovenskim učnim jezikom. Takratnim oblastnikom pa kajpak ni bilo všeč, da bi se slovenska gimna-

Nedavna elementarna nesreča je povzročila, da so veliko govorili tudi o preventivni službi, ki naj bi bila v bodoče organizirana in bi skrbela za pripravljenost podeželja na take prirodne nesreče.

V razpravi so delegati govorili tudi o potrebi večje dejavnosti gozdarskih odsekov, o obnovi pašnikov, o potrebi sodelovanja pri izvajanju zakona o zaščiti zemljišč, o tekmovalstvu v kmetijstvu, ki ga je nesreča pred dnevi precej prizadela. Nekateri so bili mnemja, da so »norme« v tekmovalstvu postavljene previsoko, da bi bilo treba počasneje, toda vztrajno dvigati proizvodnost itd. Nekateri so izražali bojazen, da uvajanje plantažnih nasadov in podobno lahko pripelje do problema, kam s pridelki? Na ta vprašanja so vodilni funkcionarji odgovorili zelo jasno.

Tov. Simončič je naprej obrazložil pomembnost resolucije o kmetijstvu, ki jo je sprejela Zvezna ljudska skupščina. V njej je nakazal smer nadaljnjega razvoja našega kmetijstva, ko po tolikih letih, zaradi važnejših nalog po osvoboditvi, stopa sedaj v ospredje. Izrazil je močno zadovoljstvo, da je akcija, ki jo naše združništvo ob podpori celotne družbe vodi zadnje mesece, med kmeti naletela na veliko razumevanje. Navedel je primere, da so se še pred nekaj leti najbolj zaostali kraji uvrstili med pobornike naprednega kmetovanja.

Tov. Simončič je poudaril, da smo z akcijo šele na začetku. Uspehi so vidni in veliki, toda vztrajati je treba, da bo vsako našo vas zajel val socialističnih odnosov in boja za napredek kmetijstva. Okoli 50% naših kmetov je še izven zadruge. To je treba vključiti. To pa bomo najlažje storili, če bodo naše zadrug dvignile proizvodnost, če bodo skrbjele tudi za to, da bodo kmetijski proizvodi tudi dobro in v celoti prodani, če bodo nudile lažje in umnejše delo na podeželju.

Odgovoril je tudi, da je cilj tekmovalstva v kmetijstvu hitra preobrazba proizvodnje. V petih letih se moramo osvoboditi uvoza in po možnosti pride-

Raznovrstno delo Kajuhovega pionirskega odreda

Pionirski odred na celjski I. gimnaziji, ki je številčno zelo močan — 845 vključenih pionirjev — prednjači pred ostalimi pionirskimi odredi v Celju predvsem po dobri organizaciji dela in mnogih uspešnih mladinskih akci-

lati toliko, da bomo postali izvozniki, za kar imamo vse pogoje in dovolj tržišča. V jugoslovanskem merilu bo letos in bodoča leta za napredek kmetijstva družba prispevala od 50 do 60 milijard dinarjev. To pa je toliko, kot je dajala zadnja leta za industrijsko izgradnjo.

Tov. Simončič je podkrepil željo navzočih, da poslovne zveze v bodoče še bolj skrbijo za to, da uravnovesijo svojo prodajno dejavnost z naporom proizvajalcev pri dvigavanju proizvodnje. Kot ima danes hmeljarstvo zagotovljen trg, tako naj ga dobi v bodoče sleherna panoga v kmetijstvu.

Nadalje je govoril tudi o ciljih socializacije naše vasi. Nihče nima namena podružniti zemljo. Družbi bodo pripadala napredna proizvodna sredstva, leta bodo na razpolago vsakomur, ki se želi povzpeti med boljše proizvajalce in doseči življenjsko raven.

Na koncu je govoril še o potrebi vzgoje kadrov, ki bodo sposobni slediti vse večjim zahtevam sodobnega kmetovanja. Edino solidno znanje našega kmetovalca in njegov odnos do družbe, njegova socialistična zavest, so temelji pravega napredka kmetijstva pri nas. Za vse to pa je danes dovolj pogojev in k sreči tudi dovolj pripravljenosti ter razumevanja velike večine našega kmečkega prebivalstva, je tov. Simončič zaključil svoj govor.

Pereči problemi šolstva v konjiški občini

Posebna komisija pri občinskem svetu za šolstvo konjiške občine je pred kratkim proučila stanje šolstva v smislu načel, ki jih predvideva šolska reforma. Ugotovitve, ki jih je podala, dokaj nazorno prikazujejo, kakšno je stanje po šolah glede prostorov, učnih pripomočkov, učencev in prosvetnega kadra. V občini je sedaj 14 osnovnih šol, 4 kmetijsko-gospodarske šole, ena nižja gimnazija in vaješka šola. V vseh osnovnih šolah je preko 2900 šolo-

Pred graščino Zovnek raste posebne vrste bukev, katere ime bi morali povedati botaniki. Bukov je med najbolj velikimi drevesi te vrste pri nas. Značilno za to drevo je, da ima skoraj do konca enako debele veje izredne debelosti iz katerih rastejo manjše, kot pri vrbi žaluzki podobne kite vejčja. Izrastki vej izgledajo kot debeli vozli. Bukov, ko ozeleni, izgleda kot izredno gosta kupola, ki pokriva deblo in notranje veje čisto do tal. Skratka, v poletnih dneh nudi tako senco, kot nobeno drugo drevo.

obveznih učencev. Ze sedaj znane številke za nekaj let naprej pa kažejo, da bo za prvi razred vsako leto več novih učencev. Posebej prihaja to do izraza v večjih krajih občine kot n. pr. Konjice, Zreče, Loče in deloma Vitanje. Z nadaljnjim razvojem industrije v teh krajih ter ostalih dejavnosti pa bodo te številke še bolj narastle. Tako ima n. pr. konjiška osnovna šola že sedaj v osmih učilnicah kar 12 oddelkov, ki so izredno številčni (nad 40 otrok), poleg tega pa je tu še vaješka šola s tremi oddelki in 62 učenci. Prostori so tako celodnevno zasedeni, že v bližnjih letih pa bo en, in kasneje celo več oddelkov, ob dveh izmenah ostal brez strehe.

Podobno stanje je tudi v nižji gimnaziji v Konjicah, ki ima v šestih učilnicah z 10 oddelki 356 učencev, zraven pa še KGS z 62 tečajniki v dveh oddelkih. Tudi ta je celodnevno zasedena.

Obeta se plodna letina, veliko dežja in malo lepega vremena

Na najvišjem nadstropju poslopja ulici Miloša Velikega v Beogradu se nahaja zvezni hidrometeorološki zavod, od koder vsak dan pošiljajo prognoze za vso Jugoslavijo.

Tu, v mali sobici, zatrpan z grafikoni in poročili, dela profesor Ante Obuljen, katerega vremenske prognoze iz dneva v dan spremljamo, katerega večkrat poslušamo, včasih mu dajemo priznanje, včasih pa mu prigovarjamo.

Za oblačenje v severno zahodnih pokrajinah države pravi, da je ta pojav kratkotrajen in da se več ali manj ponavlja vsakih 10 do 14 let, kar je odvisno od sončne aktivnosti, ki je ravno letos najmočnejša.

Ze po nekaj dneh se je začelo jasnit in temperatura se je občutno dvignila. Obilna deževja v vsej državi pa bodo ugodno vplivala na žitarice, ki gredo pravi sedaj v klasje. Vsi ozimni posevki zelo dobro izgledajo. Pšenica v Vojvodini je zrasla povprečno okoli 50 cm. Setev jarih žit je pravočasno končana, kuruza in repa sta že vzklili, medtem ko sadno drevje v vseh krajih dobro kaže.

Kot predvideva profesor Obuljen, bo ves maj in junij padlo dokaj dežja. Pa tudi preko vsega poletja, pravi on, bo dobra razdelitev padavin v žitrodnih predelih ugodno vplivala na vse kmetijske kulture, zlasti pa na kuruza. Poleg Vojvodine predvidevajo največja deževja v Posavju, Slavoniji in severnem Pomoravju, najmanj pa na srednjem in južnem Primorju.

Takšna kot je sedaj, je nujno potrebna notranje preureditve. Zaradi slabih oken in vrat potrebuje vsako zimo več drv, toda razredi so kljub temu mrazu, saj vsa toplota uhaja skozi okna, ki se skoraj ne dajo zapreti.

Podobno stanje je v Zrečah. Najtežji pa je problem v šoli na Stranich, kjer poučujejo že sedaj v treh izmenah. Tu sta na razpolago dve učilnici, skupaj pa je 5 oddelkov z nad 140 učenci. Njen okoliš je dokaj obsežen, saj je raztresen do 7 km. Približno enako je stanje tudi v nekaterih pohorskih šolah, saj ima 28 učencev v šoli Rakovec na Pohorju nad 6 km do šole.

Spricho tega je komisija predlagala, naj bi se med prvimi zgradila nova šola v Rakovcu ter adaptirala na Stranich. Ze v prihodnjih letih pa bo treba zgraditi nove šole v Slov. Konjicah in Zrečah ter v Ločah. Misli pa bo treba tudi na gradnjo internata v Konjicah za oddaljene otroke.

Z eno besedo, profesor Obuljen pričakuje dobro in plodno leto z veliko dežja in malo lepega vremena. On predvideva, da bo celo jesen deževna. Zlasti bo deževna pozna jesen, kar opozarja na pravočasno preskrbo z gorivom, pravočasen zaključek žetve, spravljanje pridelkov in setev ter na pospešitev gradbene dejavnosti in zaščito zlasti cestnega prometa.

Profesor Obuljen predvideva obdobje lepega vremena za vso državo v drugi polovici avgusta in prvi polovici septembra, ko bo tudi v vsem Primorju najlepše vreme za koriščenje letnih dopustov.

POHITIMO V DOBROVLJE

Dobrovlje so postale zaradi junaških dogodkov v narodno osvobodilni vojni zgodovinska tla. Razen tega ima ta kraj tako lepo lego, da bo prej ali slej postal tudi izredno važna turistična in zdravstvena postojanka. Zato nameravajo planinci zgraditi na Dobrovljah planinski dom. Odbornik Planinskega društva v Celju, tov. Kegu, je v aprilu s pomočjo dveh sodelavcev markiral pot, ki poteka iz Braslovč do nove Partizanske ceste. Od tod dalje je markirana pot po gozdovih in dobroveljskih planinah vse do Črete.

Ker je pot markirana, je pričakovati, da se bodo planinci in ljubitelji prirode v večjem številu podali na izlet v Dobrovlje.

Dr. M.

V Gornjem Gradu so odkrili spomenik žrtvam fašizma

Ko je leta 1944 s pomočjo domačih izdajalcev uspelo okupatorju vdreti v osvobojeno Gornjo Savinjsko dolino, so se na tem področju odigravale grozotne tragedije. V Gornjem gradu je okupator neumisljeno preganjal prebivalstvo in jih moril.

Okrog 15 lepo okrašenih grobov je danes priča vsem tem dogodkom. Osnovna organizacija ZVVI Gornji grad je na tem mestu postavila lep spomenik, ki bo pozne rodove spominjal na strašne dni. Preteklo nedeljo je bilo slavnostno odprtje tega spomenika in žalna svečanost, katere se je udeležilo preko 1000 prebivalcev iz vse Gornje Savinjske doline.

F. Š.

RAZPIS

za tečaj Politične šole pri CK ZKS
(od 2. septembra 1957 do 30. januarja 1958)

Tečaj Politične šole je namenjen predvsem delavcem in delavkam v industriji in kmetijstvu, ki že delajo v organih delavskega in družbenega upravljanja in jim je zato nujno potrebno osnovno znanje iz politične ekonomije in znanstvenega socializma.

Prijave z osebnimi podatki, s podatki o dokončanih šolah, tečajih, o osnovnem poklicu, zaposlitvi, višini mesečnih prejemkov ter tudi o stažu in funkcijah v političnih organizacijah in družbenih organih, pošljite do 25. 6. 1957 na upravo Politične šole pri CK ZKS, Ljubljana, Parmova 39 in tudi na svoj občinski komite ZKS.

Sola ima tudi svoj internat za slušatelje, ki so doma izven Ljubljane. O sprejemu v tečaj bo vsak posameznik pisмено obveščen, in sicer najmanj 14 dni pred pričetkom tečaja. Podrobnejše informacije dobite na upravi šole oziroma na občinskem komiteju svojega območja.